

CASTELLS CATALANS

CALDES

Nom del castell: Caldes
Data de construcció: XII
Municipi: Caldes de Malavella
Comarca: Selva
Altitud: 96 m
Coordenades (Geogràfica - ETRS89)
E 2.808613 N 41.838701
Com arribar-hi: situat dins del nucli urbà i al costat de l'Ajuntament.

Les restes de la fortificació anomenada castell de Caldes, es troben al sector nord-est del nucli urbà de Caldes de Malavella dalt del puig conegut amb el nom de Sant Grau i es drecen sobre les ruïnes de les termes romanes.

Història

L'apel·latiu de Caldes compareix en diversos documents del «*Liber Feudorum Maior*» des del 1059. Del castell de Caldes, bastit aprofitant les ruïnes de les termes romanes, en tenim primera referència l'any 1183, en una sentència emesa pel sagristà de Girona Arnau Darnius on s'esmenta la «*carta forum de Calidis*».

Sembla que inicialment depenia del vescomtat de Cabrera, però a partir del 1240 el trobem lligat al castell de Llagostera, que era de domini reial com ho demostra el fet que el rei Jaume I concedís tot un seguit de privilegis i franqueses als homes de Llagostera i de Caldes. El 1375 Pere el Cerimoniós creà la baronia de Llagostera en favor de Gastó de Montcada i de Lloria, essent-hi inclòs el castell de Caldes i continuant-hi unit fins a la fi de l'antic règim al segle XVIII. A la darrera del segle XIX el castell fou enderrocat.

Arquitectura

S'ha conservat un llenç de mur i tres torres circulars. La torre situada al nord-est de les termes romanes, adossada a un angle de la muralla, és la més antiga de totes, d'uns 6 m d'alçària amb base esglaonada i petites diferències en l'aparell constructiu, però que en general és compost per ca-



Imatges de Ricard Ballo del castell de Caldes.

rrus quadrats de granet, disposats en filades ben alineades, unides amb diversos tipus de morter de calç. La datació se situa entre finals del segle XII i mitjan del segle XIII, tot i que els seus fonaments podrien correspondre a l'època romana.

El pany de muralla, en direcció nord-sud, queda a la banda de llevant de les restes conservades del conjunt termal romà. Té uns 20 m de llargada. Presenta un parament irregular, amb abundant calç que tapa bona part de les pedres. Aquest fet, junt amb el cordó de pedres alineat, intercalat cada certs metres d'alçada i que dona un assentament més uniforme, fa pensar que el mur fou construït amb un sistema d'encofrat. La datació se situaria a partir del segle XIV.

La torre situada al costat lateral dret de la Casa Rosa (actual Consell Comarcal) té planta de ferradura, amb basament més ample de baix que de dalt. El parament és de filada. Els carreus són rectangulars i segurament de pedra de granet de Caldes. Actualment està coberta de teula àrab i adossada a dos edificis segurament d'origen medieval, però que han estat molt modificats.

La tercera torre, adossada a un edifici del s.XX, té planta semi-circular, paredat de filada en la part inferior (que és la més antiga), amb un petit basament més ample que la resta de la torre. Es poden diferenciar dues etapes de construcció. La



part superior més moderna, amb carreus de pedra de granet i basalt, amb tres finestres en arc de mig punt. És acabada per una petita cornisa de maó.

No es conserven cap de les dependències internes del castell.

Extret de *Catalunya Romànica*, vol. V *El Gironès, La Selva i el Pla de l'Estany*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1991, p. 297 i de https://ca.wikipedia.org/wiki/Castell_de_Caldes_de_Malavella

Elena Fàbregas i Corts
Jordi Gironès i Vilardebò
Setembre de 2014